

کمین وحشتناک سگ‌های ولگرد

سگ‌گزیدگی ۵ کودک از ابتدای خرداد امسال و فوت ۴ نفرشان، زنگ خطر را در حوزه افزایش سگ‌های ولگرد به صدا

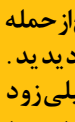
در آوردده است؛ از دلایل افزایش سگ‌های ولگرد، چالش غذا دادن به آن‌ها، واکنش مناسب در زمان حمله سگ

عارضه‌های مهم پس از سگ‌گزیدگی و... گفتیم

مجید حسین زاده | روزنامه نگار

پرونده

احتمالاً شما هم در چند وقت اخیر، ویدئوهایی تلخ از حمله سگ‌ها به کودکان در شبکه‌های اجتماعی را دیدید. کودک معصومی که در چنین مواقعی از ترس خیلی زود روی زمین می‌افتد و دست و پا زدن‌هایش، چیزی جز زخمی شدن و احتمال ابتلا به بیماری‌هایی مانند هاری ندارد. از ابتدای امسال تا کنون ۶۰ هزار مورد حیوان‌گزیدگی در کشور گزارش شده که بیشتر آن‌ها سگ‌گزیدگی بوده‌اند. از اول خرداد تا کنون هم ۵ کودک در شهرهای دزفول، همدان، نکا، مشهد و تبریز دچار سگ‌گزیدگی شده و ۴ کودک هم جان خود را از دست داده‌اند. در میان سگ‌گزیدگی‌های اخیر، حمله سگ‌ها به پسر پچه ۸ ساله دزفولی و دختر ۸ ساله نکایی به قدری فجیع و دلخراش بود که این دو کودک با وجود بستری شدن در بیمارستان و دریافت واکسن هاری زنده نماندند. هر دو کودک از ناحیه صورت مورد گاز گرفتگی سگ قرار گرفته بودند که خطرناک‌ترین ناحیه برای گزش است چرا که به مغز نزدیک است و احتمال مرگ فرد بالاست. یکی از این کودکان به طرز دلخراشی توسط سگ‌ها تکه و کشته شد به طوری که توسط خانواده‌اش قابل شناسایی نبود ولی بقیه کودکان بر اثر ابتلا به هاری و چند روز بعد از وقوع حادثه فوت کردند. کودک ۵ ساله تبریزی هم که به تازگی از ناحیه صورت و چشم و بینی مورد گزش سگ‌ها قرار گرفت، فعلاً در بیمارستان بستری است. طبق اعلام وزارت بهداشت، آمار حیوان‌گزیدگی در کشور از ۱۸ هزار و ۳۰۵ مورد در سال ۱۳۶۶ به بیش از ۳۶۰ هزار نفر در سال ۱۴۰۲ رسیده و آن را باید «یک بحران جدی» بنامیم. به همین بهانه و در پرونده امروز زندگی‌سلام با «عباس محمدی» فعال محیط‌زیست درباره دلایل افزایش سگ‌های ولگرد و تبلیغ غذا دادن به آن‌ها گفت و گو کردیم. همچنین از زمان طلایی برای نجات جان انسان بعد از سگ‌گزیدگی، واکنش اصولی در زمان مواجه شدن با حمله سگ و... گفتیم. با ما همراه باشید.

با انفجار جمعیت سگ‌های ولگرد روبه‌رو هستیم

گفت و گو با «عباس محمدی» فعال محیط‌زیست که از دلایل افزایش ناگهانی سگ‌های ولگرد در سال‌های اخیر و لطمه‌های ۱۰ برابری آن‌ها به حیات وحش نسبت به انسان‌ها می‌گوید

افزایش سگ‌های ولگرد تبدیل به یک معضل خطرناک شده که این روزها به‌خاطر فوت چند کودک بر اثر سگ‌گزیدگی، دوباره خبرساز شده و مورد توجه قرار گرفته است. به سراغ «عباس محمدی»، فعال محیط‌زیست و مدیر گروه دیده‌بان کوهستان رفیقیم تا با او درباره دلایل افزایش ناگهانی سگ‌های ولگرد در سال‌های اخیر و آسیب‌های پر شمار این اتفاق در طبیعت و... گفت و گویی داشته باشیم که در ادامه خواهید خواند.

سگ‌ها قدیم ۶ توله و حالا ۲۰ تا به دنیا می‌آورند

«محمدی» در پاسخ به اولین سوال ما درباره دلایل افزایش تعداد سگ‌های ولگرد می‌گوید: «در درجه اول، دلایل این است که یک جریان دوستدار سگ راه افتاد که وانمود می‌کند که دوستدار حیوانات و محیط‌زیست است. بعضی‌ها هم فریب همین ظاهر ماجرا را خوردند و فکر کردند که دوست داشتن طبیعت و حیوانات، این است که به محض این که یک حیوان را سر راه خودمان دیدیم، او را تغذیه کنیم. یک جماعتی که یا علاقه بیمار گونه شخصی‌شان بود یا منافع شخصی مالی در این ماجرا داشتند، ترویج کردند که حیوان دوستی یعنی این که همه به سگ و گربه در کوچه و خیابان و کوه و دشت غذا بدهید. تا چند وقت پیش جمعیت سگ‌ها به هیچ‌وجه این قدر زیاد نبود و در سال‌های گذشته، شهرداری‌ها و دهیاری‌ها افزایش یوریه تعداد سگ‌ها مبارزه می‌کردند ولی این جریان که راه افتاد و شهرداری و دهیاری‌ها در برابر آن‌ها کوتاه آمدند، نتیجه‌اش این شد که ما الان با یک انفجار جمعیت سگ و گربه روبه‌رو هستیم و به خصوص سگ که موجود بزرگ‌تر و مهاجمی است، بنابراین ۲ عامل در افزایش ناگهانی سگ‌های ولگرد دست به دست هم داد. یکی تبلیغات افرادی که به نوعی دوستدار سگ هستند و خودشان را به دروغ یا به اشتباه حامی حیوانات قلمداد می‌کنند و یکی کوتاه آمدن دستگاه‌های مسئول در برابر این افراد. من بارها شده به شهرداری‌ها در جاهای مختلف مراجعه کردم و حتی یک بار نامه مفصلی هم سال گذشته از طرف تعداد زیادی کارشناس و استاد دانشگاه خطاب به وزیر کشور برای جمع‌آوری سگ‌ها که من در تنظیم آن مشارکت کردم، نوشته شد اما توجهی نکردند. گاهی هم فرصتی پیش آمده و رودرو با مسئولان این حوزه صحبت کردم. خیلی راحت می‌گویند که این مسئله حاشیه دارد و برای ما در دسر درست می‌کند. خلاصه‌اش این است که مسئولان در برابر شلوغ کاری‌های آن جماعت کوتاه آمدند و در اجرای وظایف خودشان به قصور افتادند.»

بی اطلاع هستیم. نکته بعدی این است که خود حضور سگ‌ها، مدافع‌شان و آلوده کردن آب، باعث انتقال بعضی بیماری‌ها به حیات وحش می‌شود که ما از آن هم اطلاع پیدا نمی‌کنیم. یعنی به شکل غیر مستقیم، افزایش سگ‌ها باعث برهم خوردن تعادل طبیعت و آسیب‌رساندن به حیات وحش می‌شود.»

رها شد، از طریق همان چپ‌صاحبش پیدا کرده و جریمه بسیار سنگینی برایش در نظر بگیرند. چون وقتی سگ رهاست، به بهداشت عمومی و حیات وحش صدمه می‌زند.»

ولگرد افزایش سگ‌های

«محمدی» می‌گوید: در اروپا و آمریکا سگ‌ها را باید، توسط یک سری سازمان‌های مسئول در هر کشوری جمع‌آوری می‌شود، در یک مکانی نگهداری می‌شود و اگر سرپرستی برایش پیدا نشود، معدوم می‌شود.

این را در دستور العمل‌های متعددی که دارند، ذکر کردند. البته این نکته را هم باید همین‌جا اشاره کنم که اروپایی‌ها و آمریکایی‌ها در همین موضوع، یک نسخه‌ای را برای خودشان پیچیدند که مطرح شد و یک نسخه‌ای را برای کشورهای دیگر مانند هند، پاکستان، بنگلادش و... در این کشورها داستان عقیم‌سازی و هاسازی را باب کردند که سگ‌های ولگرد را جمع‌کنید، عقیم کنید و بعد در همان منطقه خودش رها کنید و این کار باعث کنترل سگ‌ها می‌شود چون عقیم شدند و نسل‌شان هم به مرور کاهش پیدا می‌کند. این به نظر من، یک داستان جعلی و ساختگی است که نسخه‌اش را برای ما هم پیچیدند. این کار در ایران با توجه به حضور چند میلیون سگ امکان‌پذیر نیست و بعد هم سگ عقیم، همان آلودگی‌ها را دارد، فضولاتش پخش می‌شود، آسیب‌هایی برای حیات وحش دارد و حتی خیلی از کارشناس‌های حیات وحش معتقدند که سگ‌های عقیم خطرناک‌تر هستند چون به تشکیل گله‌تماایل پیدا می‌کنند. ما الان در خیلی از نقاط ایران و حداقل در همین کوه‌های شمال تهران که من شاهد عینی هستم، سگ‌ها تشکیل گله دادند و خیلی‌هایشان عقیم هستند. این سگ‌ها یک استعداد خاصی پیدا می‌کنند تا با گروه بچرخند و این گروه سگ، فوق‌العاده خطرناک است و هیچ حیوانی در برابر یک گله سگ نمی‌تواند مقاومت کند.»

خود طبیعت جمعیت سگ‌ها را کنترل می‌کرد

«محمدی» درباره غذا دادن به سگ‌های ولگرد هم می‌گوید: «حمایت انسان از سگ‌ها به صورت غذاسانی کمک زیادی به تکثیر آن‌ها می‌کند. در گذشته سگ‌هایی در طبیعت وجود داشتند اما چون غذاسانی برای آن‌ها صورت نمی‌گرفت خود طبیعت جمعیت آن‌ها را کنترل می‌کرد یعنی اگر غذا پیدا نمی‌کردند مانند سایر حیوانات یا توله‌های‌شان می‌مردند یا بر اساس قانون طبیعت یعنی همان قانونی که قوی‌ترها بقا پیدا می‌کنند خودشان، خودشان را کنترل می‌کردند. من سال‌هاست که به کوهستان می‌روم، طی ۳۰ سال گذشته اصلاً به یاد ندارم که در کوه مانند این سال‌ها سگ وجود داشته باشد. غذاسانی‌های غلط از روی حسن نیت سبب‌ساز این وضعیت شده اما اقدام اشتباهی است.»

جریمه سنگین غذا دادن به سگ‌های ولگرد در اروپا

این فعال محیط‌زیست درباره رهاکار کشورهای اروپایی در برابر افرادی که به سگ‌های ولگرد غذا می‌دهند هم می‌گوید: «در کشورهای اروپایی، آمریکا، استرالیا و... اولاً غذا دادن به حیوانات کلامنوع و مشمول جریمه‌های سنگین است. نگهداری سگ‌ها باید با رعایت یک سری قوانین و در خیابان یا کوه سرگردان نبوند، جثه بسیار ضعیف و نحیفی داشتند اما الان بدن‌های بسیار قوی و توانمندی دارند چون تغذیه خوبی دارند.»

آسیب ۱۰ برابری سگ‌های ولگرد به طبیعت نسبت به انسان

«اگر بخواهیم از نظر آماری بگوییم، ده‌ها برابر آن چیزی که افزایش سگ‌های ولگرد به انسان آسیب می‌رساند، به طبیعت لطمه می‌زند.» «محمدی» با این مقدمه می‌گوید: «سگ‌هایی که الان در شهرها پرکنده هستند، ما متوجه نمی‌شویم اما به کاشانه پرندگان آسیب می‌زند و استرس زیادی به آن‌ها وارد می‌کند. همچنین در اطراف شهرها به لانه حیوانات دیگر آسیب می‌زند، تعادل طبیعت را به هم می‌زند، تکثیر حیوانات دیگر را مختل می‌کند، از خزندگان مانند مار گرفته تا کبک هدف حمله سگ قرار می‌گیرند، حتی به محیط‌بانان هم حمله می‌کند و... اگر مثلاً ما از خبر فوت چند کودک بر اساس سگ‌گزیدگی باخبر شدیم، صداها مورد سنجاب، خرگوش، مار، کل، میش و... در طبیعت توسط همین سگ‌ها از بین رفتند اما

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان رضوی

سه شنبه • ۲۹ خرداد ۱۴۰۳
۱۱ ذی الحجه ۱۴۴۵ • ۱۸ زوئن ۲۰۲۴
شماره ۲۱۵۱۶

۲۷۳۵

در زندگی سلام امروز بخوانیم:

مواظب گرم‌زدگی باشیم

جایگزین‌های خشم در زندگی مشترک

پریاز دیدن شدن ماجرای قتل همسر به دلیل عصبانیت از بی‌توجهی‌های او، بهانه‌ای شد تا از رفتارهای درست در زمان عصبانی شدن از شریک زندگی‌مان بگوییم

تلاش مغز برای پیش‌بینی آینده

هنگام خواب

طنز | واقعاً فوتبال کارشناسی می‌کنین با این وضع؟

مواجهه اصولی با سگ‌گزیدگی

درباره گاز گرفته شدن توسط سگ، نکات مهمی وجود دارد که باید بدانیم. «محمدرضا شیرزادی» رئیس اداره مبارزه با بیماری‌های قابل انتقال بین حیوان و انسان وزارت بهداشت به فارس می‌گوید: «به‌رغم پیشرفت علم، اگر در فردی علائم هاری مشاهده شود، مرگ وی قطعی است. باید پیشگیری را مدنظر داشته باشیم. اولین اقدام پیشگیری‌انه این است که در معرض گزش حیوانات قرار نگیریم.» شیرزادی با اشاره به این که افرادی که سگ یا سایر حیوانات را نگهداری می‌کنند، باید واکسیناسیون آن‌ها را به‌درستی انجام دهند، می‌افزاید: «اگر فردی در معرض گزش قرار گرفت، باید کاری کرد که حیوان بیشتر تحریک نشود تا به فرد حمله‌ور شود و بی‌حرکت ماندن منجر به کاهش میزان گزش خواهد شد. البته حداقل گزش و خراش معمولی هم ممکن است هاری را منتقل کند.» به گفته وی، اگر شخصی مورد گزش قرار گرفت باید به مراکز بهداشتی مراجعه کند. شیرزادی با بیان این که هر واکسن و سرم هاری با قیمت بالایی خریداری می‌شود، می‌گوید تزریق واکسن و سرم در مراکز بهداشتی رایگان ارائه می‌شود. با توجه به این که مراکز درمانی روی هاری بسیار حساس هستند و برای مقابله با آن یک پروتکل درمانی مشخصی دارند که شامل بستری فوری، شست‌وشوی محل گزش با آب و صابون، تزریق واکسن در ۳ روز، تزریق آنتی‌بادی و... است، به گفته پزشکان در همان لحظه پس از گزیده شدن، محل گزیدگی باید فوراً و در حد ۳۰ دقیقه با آب و صابون شست‌و شوده شود. اگر زخم گزیدگی یا خراش، خونریزی دارد، باید باند یا حوله تمیز به آن ناحیه فشار وارد کنید تا خونریزی متوقف شود. در صورت وجود، از دستکش‌های لاتکس یا لاستیکی تمیز برای محافظت از خود و جلوگیری از عفونی شدن زخم استفاده کنید و سپس فرد خیلی سریع به مرکز بهداشت انتقال یابد تا واکسن هاری به او تزریق شود.

عوارض سگ‌گزیدگی چیست؟

هاری، عفونت‌های انگلی، بیماری‌های استخوانی و مرگ، از جمله عوارض سگ‌گزیدگی است. جدا از بحث‌های کلی درباره رفتار با سگ‌های ولگرد، اگر خدای نکرده خودمان یا اطرافیان‌مان به اصطلاح دچار سگ‌گزیدگی شدیم، از کجا علائم هاری را تشخیص دهیم؟ دکتر ایمان معماریان، دام‌پزشک و دانش‌آموخته دکترای عمومی دام‌پزشکی از دانشگاه تهران در این باره به همشهری آنلاین می‌گوید: «تورم خیلی شدید گلو و غده‌های لنفاوی مختلف، ریزش بزاق، تار شدن دید و ضعف بینایی، وحشت از آب، ناتوانی در نوشیدن، در برخی موارد هم پر خاشکری و نداشتن تعادل از علائم این بیماری هستند و در نهایت هم فرد دچار خفگی و مرگ می‌شود.» این دام‌پزشک ادامه می‌دهد: «محل گزش خیلی مهم است، چون ویروس هاری از راه اعصاب منتقل می‌شود و انتقال آن از راه خون نیست، هر قدر دورتر از سر باشد، ویروس دیرتر به سر می‌رسد و علائم دیرتر شروع می‌شود. ممکن است یکی دو ماه طول بکشد که ویروس به سر برسد و علائم شروع شود. البته باید این را بدانیم که بیماری هاری از زمانی که علائم شروع می‌شود، دیگر درمان ندارد و صد درصد به مرگ فرد منجر می‌شود. یعنی فقط می‌توان پیشگیری کرد. پس بهتر است فرد گزیده شده حتماً در زمان طلایی به مراکز درمانی انتقال داده شود.»